

ANA JOHNS

FEMEIA
CU
CHIMONO
ALB

Traducere din limba engleză și note
ANA MARIA HALALAI

LITERA

București
2020

Prolog

Numele meu e Naoko Nakamura. Numele de după căsătorie, Naoko Tanaka. Iar cândva, pentru o scurtă perioadă de timp între ele, am purtat un altul – un nume neconvențional, primit în urma unei ceremonii de nuntă la fel de neconvenționale, care a avut loc sub un copac bătrân, cu lumini licărind.

N-am avut preot hirotonisit care să officieze ceremonia.

Nu ne-am unit destinele în fața vreunui altar sfânt și nici nu ne-am schimbat ținutele de trei ori, așa cum cerea obiceiul.

Dar am avut parte de iubire.

În seara aceea, întunericul învăluise satul alcătuit din căsuțe și îl acoperise cu o mantie neagră. Dar, înspre apus, cerul păstra o tentă roșiatică la orizont și părea să ne privească, plin de curiozitate.

Aerul umed mi-a sărutat obraji atunci când am pășit de pe cerdac pe pământ. Pe când coteam, am simțit că mi se taie răsuflarea.

Lampioanele conturau cărarea pietruită, iar sferile aurii luminau copacii, precum licuricii galbeni *hotaru*, care apar după ploile de iulie.

Erau atât de multe luminițe, încât atunci când am pășit pe sub ramurile copacilor și am privit în sus, aceștia păreau umbrele uriașe care mă apărau de sute de stele căzătoare.

Zâmbind, mi-am trecut palma peste rochie, ca să-i pipăi textura bogată. Nu mă simțisem niciodată mai frumoasă – sau mai emoționată.

În lăuntru meu parcă se aprinsese un foc bengal, iar fiorii de emoție mă străbăteau din cap până-n picioare.

În față, în mijlocul unei mici mulțimi de oameni care așteptau, se afla el, viitorul meu soț.

Lumina lampionelor i se reflecta în ochi, mănunchiurile de raze albe păreau să danseze precum niște veliere pe cel mai albastru dintre oceane, iar eu mă pierdeam în ochii lui. În el. În acel moment.

Fiecare pas pe care-l făceam mă aducea mai aproape de viitorul meu, îndepărtându-mă însă tot mai mult de familia mea.

Era un contrast al extremelor, din toate punctele de vedere, dar, cumva, îmi găsisem locul între ele. Asta era ceea ce Buddha numea „calea de mijloc“. Adevăratul echilibru al vieții.

Eu, în schimb, numeam asta „fericire“.

O viață cu iubire e o viață fericită. O viață *pentru* iubire e ridicolă. O viață plină de *îndoieli* e de neîndurat.

În cei șaptezeci și opt de ani de viață, am avut parte de toate trei.

Bunica mea îmi spunea adeseori: „Și tristețea, și fericirea sunt trecătoare“. Însă, chiar și acum, la bătrânețe, când închid ochii, încă mai văd licărul îndepărtat al miilor de luminițe.

Capitolul 1

America zilelor noastre

Chiar și noaptea, cu doar jumătate din personal, Centrul de Oncologie Taussig funcționa în perfectă ordine, la fel ca vasul căruia îi purta numele.

Cu dr. Amon la timonă, mă rugam ca tata să înfrunte, atât cât se putea, furtuna, dar sănătatea lui precară mă țintuise lângă el, atentă la simptome.

Deși lumina era difuză, iar televizorul fără sonor, tata avea un somn agitat. Aparatele huruiau, monitoarele țiuiau, iar, de pe hol, conversațiile veneau înspre noi precum niște valuri sonore. Cineva fluiera. „*Să fluieri spre vânt e riscant*“, ar fi spus tata în zilele lui pe mare. „*Ar putea aduce furtuni și ape învolburate.*“

N-aș desconsidera superstițiile marinarilor, mai ales că, deși spitalul nu era nicidecum vasul lui din anii 1950, printr-o improbabilă coincidență – purta același nume.

M-am ridicat și am închis ușa.

– Ce...

Tata a început să gesticuleze, făcând ca tuburile de plastic să se bălăbănească precum niște frânghii care s-ar fi lovit de un catarg.

– Tori?

– Sunt aici, tată. Am venit cât am putut de repede, i-am spus, punând mâna pe mâna lui. Ești la spital, îți amintești?

În ultima săptămână se mai trezise de câteva ori dezorientat, alter-nând cu scurte perioade de odihnă. Iată care era acum noul program.

S-a chinuit să se ridice, gemând de durere, așa că i-am pus o mână pe după umeri și l-am ridicat ca să-i strecur o pernă la spate.

Cu amândouă brațele proptite sub ale lui, l-am ajutat să se întoarcă, uimită de cât de ușor devenise. A glumit, spunând că rămăsese „doar jumătate de om“, însă eu n-am râs.

Adevărul nu era deloc amuzant, iar gluma lui – departe de adevăr. Era, *încă*, tatăl meu cel impunător.

I-am dat paharul de plastic plin cu gheață. L-a scuturat ca să amestece cuburile, apoi a început să soarbă din ceea ce se topise. O singură înghițitură, și criza i s-a declanșat – o tuse stăruitoare, de care se străduia să scape. Am luat paharul, i-am dat șervețele și am așteptat să-i treacă.

După o ultimă expectorare, s-a rezemat înapoi și a închis ochii.

– Ești bine?

Ce întrebare, sigur că nu era bine, dar m-a asigurat că da, dând ușor din cap. Apoi a oftat adânc, răsuflând din greu și abia rostind cuvintele.

– Ți-am povestit vreodată despre faimoasa Stradă Albastră? A fost primul lucru pe care l-am văzut în Japonia, atunci când am coborât de pe vas.

– Iar fata căreia i-au plăcut ochii tăi a fost al doilea, nu?

Mă înviorasem, bucuoroasă că era lucid și sperând că avea să rămână așa, ca să-mi poată spune din nou povestea.

– Păi, arătam puțin mai bine pe atunci.

– Arăți puțin mai bine acum.

Chiar arăta. Prinsese culoare în obraji, ochii îi erau limpezi și lucizi, până și mișcările îi erau mai bune. Mă încerca un sentiment minunat, dar, în același timp, tulburător. Dr. Amon spusese să ne așteptăm la o îmbunătățire a stării tatei chiar înainte ca el să părăsească această lume.

Pentru tatăl meu, a fost ultimul zvâcnet de vitalitate. Iar pentru mine, ultima poveste.

Stând în scaunul de lângă patul lui, m-am aplecat, proptindu-mi obrazul în palmă.

– Așadar, ai făcut un pas, te-ai lăsat în jos ca să-ți treci degetele peste pietrele de pavaj care reflectau lumina. Și...?

– Și apoi m-am ridicat – și am zărit-o.

– Cu privirea ațintită la tine.

– Da. Și mi-am ațintit, la rândul meu, privirea asupra ei, mi-am văzut viitorul și m-am îndrăgostit.

Tata își aplecase capul, zâmbind.

Chiar dacă asta fusese varianta prescurtată, mă îndrăgosteam iar și iar de acea poveste, pentru că ea deschisese calea către toate celelalte.

– De fiecare dată când eu ajungeam în port, ne întâlneam acolo, spuse tata. Însă, ce să-i faci, eu mereu veneam și plecam. Eram ca două vapoare care se întâlneau noaptea, precum în poemul lui Longfellow.

Tata a oftat adânc.

I-am luat mâna pistruiată și i-am strâns-o.

– După armată, am fost detașat în Detroit și am căzut în patima alcoolului. Dar apoi am cunoscut-o pe mama ta, iar asta m-a salvat.

Ochii lui se uitau fix în ochii mei.

– Iar acum, uite ce trebuie să știi. Mă ascuți?

– Desigur. Sunt atentă la fiecare cuvântel.

– Mama ta a fost iubirea vieții mele, însă, înainte de viața *asta*, am trăit o alta. Iată ce am tot încercat să-ți spun.

Buzele lui zvâcneau.

Când? Când încercase să-mi spună? Mi-a revenit în minte fiecare moment din ultimele săptămâni și am încercat să-mi dau seama ce îmi scăpase. Nici măcar nu înțelesesem ce voise să spună cu „am trăit o altă viață“. Și nici nu eram foarte sigură că-mi doream să înțeleg.

– Ți-ar fi mult mai ușor dacă mi-ai citi scrisoarea. Trebuie să faci asta acum, da, Tori? E momentul.

E momentul?!

Am simțit, pe loc, un nod în piept. Era, parcă, tot mai mare și-mi străpungea inima. Încercam să mă liniștesc răsufând adânc, de teamă să nu-mi sară de tot inima din piept.

Nu mă puteam mișca.

Tata s-a apropiat de mine și mi-a mângâiat mâna.

– Scrisoarea e printre lucrurile mele. Du-te și adu-o!

I-am găsit geanta în spatele ușii de la toaletă, am pus-o pe bufet și am deschis fermoarul. Cu mâinile tremurânde, am început să răscolesc printre haine, dar m-am oprit atunci când am atins hârtia cu mâna. Am prins plicul între degete și l-am scos, după care am rămas cu privirea ațintită la tata.

Cerneala roșie. Scrierea kanji. Cutele și îndoiturile.

Întorcându-mă către tata, ochii noștri s-au întâlnit.

Un bărbat pe moarte. O fiică cu inima frântă.

– Vino aici, stai jos, spuse. E în regulă.

Dar nu era deloc așa. Pentru că nu poți să-ți retragi cuvintele după ce îți iei rămas-bun.

Iar eu nu eram pregătită să mă despart de el, așa că nu voiam să-l aud pe tata făcând asta. Pur și simplu nu puteam.

Am simțit o tensiune dureroasă în fundul gâtlejului.

– Eu am să... ăăă...

Am pășit spre el, apoi m-am oprit, dorindu-mi ca lucrurile să se liniștească și, astfel, să mă pot liniști și eu. Stresul din ultimele luni, durerea din inima mea văzându-i declinul lent, cancerul necruțător, iar acum... Aveam un nod în gât și-mi venea să plâng. Am fugit, grăbită, spre ușă.

Tata spusese ceva, dar eu eram deja pe hol, ca să nu mă mai poată vedea. Mi-am pus mâna la gură și am răsufat adânc, încercând din răputeri să mă lupt cu emoțiile.

Cum ajunsesem aici? Căutasem tratamente, folosisem toate leacurile care țineau de medicina populară, găsisem un specialist – și tot nu era suficient.

Simțeam buimăceala și vina îngrămădindu-și greutatea de neîn durat pe umerii mei și mă plecam sub povara lor.

M-am uitat la plic. Acum, dând timpul înapoi, mi-am dat seama că ar fi trebuit să-l deschid încă din ziua în care sosise.

Tata se uita la meci în camera de zi.

– Tori, tu ești?

– Da, tată, eu sunt.

Am azvârlit cheile și toată corespondența lui pe masă, surprinsă că mă auzise, deși sonorul televizorului era dat foarte tare.

– E o scrisoare pentru tine, i-am spus, intrând în cameră și fluturând scrisoarea.

Ochii îi rămăseseră ațintiți la ecran. Ai mei observaseră valiza goală care încă stătea lângă scaun. Mai avea încă de împachetat pentru spital, deși urma să plecăm de dimineață. Chiar dacă specialistul reușise, printr-o minune, să-l interneze, înțelegeam totuși lipsa de entuziasm a tatei.

Uram cancerul.

Nu doar că-i devorase mai bine de jumătate din corp, ci-i devorase și spiritul. Iar asta îl consuma pe al meu. Ajunsesem la disperare, eram ca un copil în vârstă de treizeci și opt de ani.

L-am lăsat să vadă meciul, acesta fiind unul dintre puținele lucruri care încă îi făceau plăcere, mi-am turnat o ceașcă de cafea și m-am așezat ca să-i sortez corespondența. Fusese legată cu bandă grosă de cauciuc și îndesată în căsuța lui poștală, de parcă fusese plecat o lună în vacanță și uitase să-și anunțe plecarea la serviciu. Doar că, de fapt, el nu făcuse asta. Pur și simplu uitase să-mi spună să-i verific căsuța poștală.

Am luat o gură de cafea și am rămas cu ochii la scrisoare. Simboluri asiatice ștampilate pe tot. Linii groase și roșii pe adresă. Deasupra, litere în engleză, care se citeau PARTI. *Parti?* Am întors-o pe toate părțile. Fusese îndoită de mai multe ori, marginea era uzată de parcă fusese prinsă în sortatorul automat; m-am și mirat cum de mai fusese livrată.

Jurnalistul de investigații din mine ardea de nerăbdare s-o deschidă cât mai repede.

Am ridicat-o și am privit-o în lumină. Pusă așa, puteam observa marginea unui bilet îndoit și un soi de panglică. Am scuturat-o, însă plicul n-avea nici o greutate în el. Am întors-o, am netezit cutele, apoi am zărit un cuvânt mângălit pe partea îndoită, dar care îmi era cunoscut.

Japonia

Din litera *J* cursese cerneală roșie. Am șters-o cu vârful degetului. Oare pe cine mai cunoștea tatăl meu în Japonia? Cum fusese trimis în garnizoană acolo, în marina militară, obișnuia să spună tot felul de povești exagerate despre momentele în care s-a aflat pe mare, dar ele se petrecuseră în urmă cu vreo cincizeci de ani. Plicul n-avea nici o emblemă sau vreo insișnă militară, prin urmare, nici pomeneală de vreun anunț în legătură cu cine știe ce reuniune oficială. Să fi fost vorba despre una neoficială, atunci? Jucase baseball cât timp fusese înrolat, chiar și în timpul șederii lui în Japonia.

Odată, echipa maritimă Flota 17 i-a provocat pe Shonan Searex, liga fermierilor din Yokosuka, la un meci spectacol pe un stadion, iar acel meci s-a jucat cu casa închisă. De fiecare dată când vorbea despre asta, tata își ducea mâna la frunte ca și când ar fi cuprins mulțimea cu privirea.

– Cât puteai vedea cu ochii, nu era nici un loc liber. Nici măcar unul singur. Îți poți imagina așa ceva, Tori?

Întotdeauna puteam.

Stadionul în aer liber, gazonul verde, perfect tuns, iar tatăl meu – atât de tânăr, atât de agitat, făcându-și încălzirea pe o movilă de nisip.

– Nici nu-ți poți închipui ce gălăgie era, spunea tata.

În locul aplauzelor, bastoane colorate de plastic loveau, zgomotos, spătarele scaunelor: *poc-poc-poc*. Majoretele-șefe alergau încolo și încocoace, bătând din tobe și scandând încurajări menite să le ajute echipa să câștige, secondate de grupurile de suporteri din sectoarele speciale, care cântau și strigau în portavoce. Tata spunea că baseball-ul, în Japonia anilor 1950, a însemnat o voce tunătoare împrumutată unei culturi tăcute.

Deși a fost vorba doar despre un joc amical, meciul împotriva Statelor Unite ale Americii a avut un substrat cu mult mai serios.

După părerea tatei, Țara Soarelui Răsare n-a vrut nimic altceva decât să respingă, prin acest fel de luptă, stelele și dungile de pe steagul american.

– Aproape că mi-aș fi dorit să fi pierdut, spunea tata mereu. Familia iubitei mele se afla acolo, în tribună, și nu-mi doream să-i insult, mai ales înainte de a-i cunoaște.

Întotdeauna când povestea despre ea, o numea „iubita lui“. Niciodată nu îi aflasem numele. Iar dacă mama era prin preajmă, tata nu spunea niciodată acele povești. Dacă îl întrebam de „iubita“ lui, clătina din cap, pufnea și spunea: „Era deosebită, fără doar și poate“.

La fel era și el. Îl adoram.

Un bărbat care obișnuia să bea rachiu de fructe, la fel ca tatăl său slovac, pășea mândru, precum John Wayne, și care născocea povești ca nimeni altcineva.

Deși *majoritatea* poveștilor lui făceau ca discernerea adevărului de minciună să fie o treabă destul de grea.

– Ce e adevărul, dacă nu o poveste pe care ne-o spunem nouă înșine?

Apoi îmi făcea cu ochiul, îmi trăgea un bobârnac ușor peste nas și mă lăsa pe mine să fac diferența între realitate și ficțiune. Asta am continuat să fac până în ziua de azi.

Însă acea scrisoare din Japonia – aceea chiar era reală.

– Tigers au pierdut, a spus tata, luându-mă prin surprindere în timp ce-și târșăia picioarele spre frigider.

L-a deschis și s-a uitat înăuntru.

– Vrei să mănânci ceva de prânz? I-am întrebat.

Trebuia s-o facă. Slăbea din zi în zi. La început fusese laudat pentru silueta lui, dar, pe măsură ce scăzuse în greutate, laudele încetaseră.

Până și mâinile – aceleași care cândva, demult, fuseseră cele ale unui sportiv care jucase pe un stadion cu casa închisă – erau acum reduse la niște mănunchiuri de oase noduroase.

A închis frigiderul gol, și-a legat cordonul halatului albastru, apoi și-a scărpinat bărbia nerasă, care avea o gropiță în mijloc.

– Nu, sunt bine, mulțumesc, mi-a zis, apoi a continuat, arătând către plic: Ce-i ăla?

- Ti-am spus. Ai primit o scrisoare. I-am întins-o. E din Japonia.

A luat-o cât ai clipi, trăgând cu ochiul la ștampilele poștale. Brusc, s-a schimbat la față. Strângând cu putere scrisoarea la piept, s-a rotit pe călcăiele papucilor și a plecat fără să scoată un cuvânt.

Am rămas locului câteva minute, după care l-am urmat.

Stătea nemișcat, în mijlocul camerei lui întunecate, cu privirea ațintită la plic. Draperiile plisate nu puteau împiedica ochii curioși ai soarelui să pătrundă în încăpere. Și nici pe ai mei. Am împins ușa cu cotul, ca să se deschidă mai mult, și astfel am inundat camera cu lungi raze de lumină care i-au învăluit umerii tatei. El s-a întors către mine, cu mâna pusă peste fața nebarbierită ca să-și ascundă expresia neobișnuită. O expresie care îmi era la fel de străină precum îmi era și acea scrisoare.

Una năpădită de lacrimi.

Capitolul 2

Japonia, 1957

Bunica obișnuiește să spună: „Îngrijorarea face din țânțar armăsar“. Dar dacă îngrijorarea mea e întemeiată? „Armăsarul“ din proverb înseamnă pentru mine o amenințare uriașă, monstruoasă, aproape vie.

Mă trezesc înainte de răsăritul soarelui, ca s-o ajut pe *Okaasan*, mama, să pregătească micul dejun alcătuit din orez alb, pește la grătar și supă *miso*, dar mie nu-mi e foame. Dacă stomacul mi-e plin cu ceva, aceea e îngrijorarea.

Sunt în vârstă de aproape optsprezece ani, iar mâine are loc *omiai*, întâlnirea pentru căsătoria mea aranjată. Cel puțin acum, când mentalitatea americană care a pătruns la noi luptă împotriva acestei vechi tradiții, prezentările sunt, de fapt, singura parte din ceremonie care rămâne neschimbată.

Mie îmi aparține alegerea celui cu care mă voi mărita. Sigur că a putea să aleg și a-mi fi permis să mă mărit cu alesul sunt două lucruri total diferite. Iată în ce constă provocarea pe care trebuie s-o înfrunt. Una dintre multele cărora trebuie să le fac față.

Iau farfuria din mâna lui *Okaasan* și mă înclin în fața tatei și a fratelui meu, care intră în cameră discutând politică.